Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Cena numeru 20 gr.

Rok XIV. Wilno, Niedziela 31-go sierpnia 1930 r. Nr. 200.

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę od 12 — 1 pp. **„Dziennik Wileński"** wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych.

PRENUMERATA: miesięczna **4** zł., z odnoszeniem i przesyłką pocztową Zł. **4** gr. **50**, za granicę **8** zł.
OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem **6** łam **35** gr., w tekście **40** gr., za tekstem 10 łam. **15** gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o **25** proc. drożej, zagraniczne o **50** proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o **25** proc. drożej. Administracja nie bierze odpowiedzialności za terminowe umieszczenie ogłoszeń. **Konto czekowe w P. K. O. № 80187.**

DO Nr. DZISIEJSZEGO ZAŁĄCZAMY NASZ BEZPŁATNY DODATEK NIEDZIELNY p.t. „ŻYCIE" Nr. 35.

Ś. P.

Zbigniew Kołłątaj

Absolwent Akademji Bydgoskiej, uczęstnik samoobrony Wileńskiej Oddziału majora i rotmistrza Dąbrowskich zmarł tragicznie w dniu 25 sierpnia 30 r. w wieku lat 30 i pochowany został w grobach rodzinnych na cmentarzu w Głębokiem.

O czem zawiadamiają krewnych, przyjaciół i kolegów nieutuleni w żalu

RODZICE i RODZEŃSTWO.

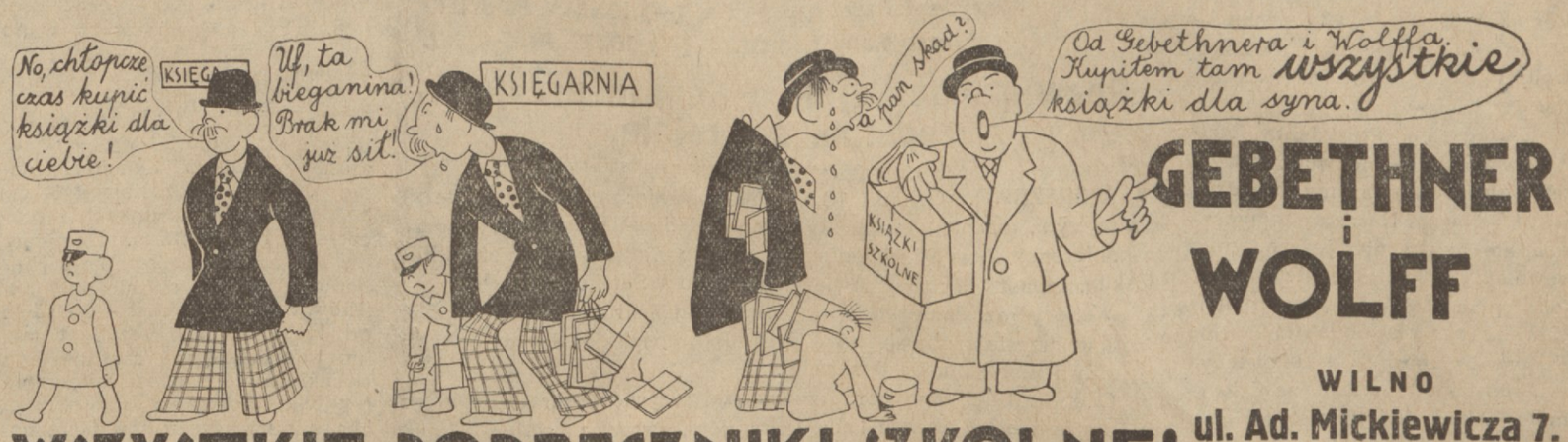

GEBETHNER i WOLFF

WSZYSTKIE PODRĘCZNIKI SZKOLNE!

WILNO ul. Ad. Mickiewicza 7. TEL. 624.

or—3

Ś. P.

JAN JABŁOŃSKI

inżynier, emeryt Wileńskiej Dyrekcji P. K. P.

zmarł nagle dn. 30 sierpnia r. b. w wieku lat 61.

Eksportacja zwłok z domu żałoby przy ul. Dobrej 4 do kościoła Serca Jezusowego odbędzie się 31 sierpnia o godz. 5 i pół. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek, dn. 1 września o godz. 8½ rano, pogrzeb na cmentarzu po-Bernardyńskim w grobach rodzinnych o godz. 5 p. p. tegoż dnia.

O czem zawiadamiają

Żona, córki, zięciowie i wnuki.

KURSY DLA DOROSŁYCH

przy Gimnazjum im. Kraszewskiego w Wilnie ul. Ostrobramska 27

przyjmują zapisy na nowy rok szkolny w kancelarji przy ul. Orzeszkowej 3 (od godz. 10 — 11) i przy ul. Ostrobramskiej 27 (od godz. 17,30 do 21).

Nauka będzie prowadzoną **systemem przedmiotowym,** który jest najskuteczniejszy w nauczaniu słuchaczy o różnych poziomach. System ten jest prawnie zastrzeżony.

Podstawą nauczania programy gimnazjów państwowych. Organizacja trójstopniowa, półroczna i klasowa, Na podstawie świadectw szkolnych zwalnia się od egzaminów wstępnych. Przy Kursach samorząd, bibljoteka podręczników, przysposobienie wojskowe, kurs dla skróconej służby wojskowej. —s1

Uprawnienie Kuratorjum O. S. W. — 2 II 23007/26.

Prospekty szczegółowe bezpłatne.

Przedszkole-ogródek z Konwersacją języków obcych C. NOWICKIEJ

Zakretowa 2 m. 3. 542 —s1

Zapisy przyjmuje się od 10—12 godz.

WILEŃSKI NUMER T. IL.

z okazji II-gich Targów Północnych ukaże się w pierwszych dniach września, wspaniale ilustrowany specjalny

NUMER WILEŃSKI

TYGODNIKA ILUSTROWANEGO.

POLSKI SKLEP GALANTERJI I TRYKOTAŻY WYTWÓRNIA BIELIZNY DAMSKIEJ I MĘSKIEJ

«JANUSZEK»

ul. St. Jańska 6 (dawniej gdzie Friiczka).

Najdogodniejsze źródło kupna pończoch, skarpet, rękawiczek i nici. Wielki wybór koronek, haftu i fartuszków szkolnych. f

Zamknięcie konferencji rolniczej.

WARSZAWA. (Pat). W dniu 30 sierpnia o g. 5 po poł., w sali konferencyjnej Ministerstwa Rolnictwa rozpoczęło się końcowe plenarne posiedzenie konferencji rolniczej.

Posiedzenie otworzył p. minister rolnictwa Janta-Połczyński, poczem sekretarz generalny konferencji dr. Adam Rose odczytał rezolucje, uchwalone jednomyślnie przez komisje. Zebranie plenarne jednomyślnie rezolucje przyjęło.

Po przyjęciu rezolucyj zabrał głos p. minister Janta-Połczyński, wygłaszając przemówienie, które podajemy poniżej w streszczeniu.

„Konferencja dobiega końca. Miło mi skonstatować, że pomimo pozornych rozbieżności doszliśmy do pozytywnych i jednomyślnych uchwał. Możemy być pewni, że uchwały państw o 100-miljonowej niemal ludności, usłyszane będą tam, gdzie należy. Uchwały te zdradzają nietylko daleko sięgającą zbieżność poglądów i interesów, lecz stanowią równocześnie zwarty i przemyślany program działania. Posiadanie programu stanowi zawsze połowę wygranej. Miękkość i chwiejność w wykonaniu jest przeważnie wynikiem niejasnej koncepcji. Wśród uchwał naszych jest jedna, która zmierza do reorganizacji eksportu rolnego. Dzisiejsze nasze decyzje w tej sprawie z natury rzeczy stanowić mogą dopiero pierwszy krok na trudnej drodze, zmierzającej do gruntownej reorganizacji zbytu rolniczego. Uchwały nasze zawierają jednak program dalszej współpracy. Powołany do życia Comité d'etudes przeobrazi się — miejmy nadzieję — bardzo szybko w agenturę, która będzie zawalona pracą, gdyż organizacja nasza ma się rozwijać w tempie, może nie rekordowem, ale w każdym razie dostosowanem do potrzeb chwili obecnej, jeżeli chcemy dotrzymać kroku nowoczesnemu rozwojowi życia gospodarczego. Prace nasze będą miały trudne zadanie przed sobą. By z jednej strony uniknąć nieprzemyślanych koncepcyj, prowadzących po pierwszych wzlotach do załamania się, a z drugiej strony wykazać niezbędną inicjatywę i rozmach, nie bójmy się wcale o to, które z naszych państw będzie miało przewodnictwo w tym wyścigu pracy. Prestiżowych sporów między nami nie będzie. Pewne ugrupowania polityczne, napełniające Europę alarmami co do rzekomych politycznych tendencyj naszych ugrupowań, nie uspokoją się wprawdzie wynikami naszej konferencji, gdyż sianie niepokoju jest przecież ich racją bytu, wobec poważnej wszakże części opinji światowej dali śmy jednak dowody, że nie chodzi nam o stworzenie pod płaszczykiem gospodarczym bloku politycznego, skierowanego przeciwko komukolwiek. Sądzę też, że nie można nas podejrzewać, byśmy na polu gospodarczem chcieli się ukonstytuować, jako grupa bojowa, zwrócona np. przeciwko naszemu naturalnemu partnerowi, przeciwko państwom przemysłowym. Próbowano ubiec i rozbić nasze porozumienie, imputując, że zaproszenie polskiego rządu ukrywa zamiar powzięcia przez Polskę hegemonji, bądź to gospodarczej, bądź to politycznej. Panowie tego wrażenia zapewne nie odnieśli. Hegemonja jakkolwiek jest dla powojennej mentalności czemś tak nieznośnem, że już nietylko przejawienie się zamiaru, ale podejrzenie o nią najlepszym koncepcjom odebrać może możność rozwoju. Jest to najlepszy sposób pogrzebania sprawy. Imputacje jednak tego rodzaju są robotą zbyt grubą, gdyż wyraźnie zdradzającą interes tych czynników, które dążą do zepsucia. W chwili, gdy konferencja warszawska dobiega do końca, stwierdzić mogę, że agrarna kooperacja bałtycko-polska weszła w życie. Posiada ona wszelkie widoki trwania i zdrowego rozrostu. Chciałem skorzystać ze sposobności i z moich uprawnień, jako prezesa tego wysokiego zebrania, by zwrócić się z tego miejsca do braci rolniczej od Bałtyku aż poza Bałkany. Niechaj podniosą na chwilę swe znojne czoła z nad pługa, któremi przygotowują nowe posiewy i odetchną szerzej świadomością, że opieka nad sprawą rolniczą jest w naszych krajach podstawowem zadaniem rządu. Niechaj wszakże zarazem wysłuchają przestrogi, że ani rząd, ani nikt inny nie może zbawiać rolnictwa bez jego przyczynienia się, bez jego współpracy. Tylko drogą organizacji z martwej i bezwartościowej robi się ożywiona duszą zbiorowa siła, która jedna tylko może sprostać wymaganiom współczesnej walki o byt.

W imieniu wszystkich delegatów odpowiedział na przemówienie przewodniczącego konferencji p. min. Janta-Połczyńskiego szef delegacji rumuńskiej i minister przemysłu i handlu Madgearu. Po przemówieniu min. Madgearu przewodniczący konferencji min. Janta-Połczyński zamknął obrady.

Ś. † P.

z ZAKRZEWSKICH

ADELA MARJA MALINOWSKA

opatrzona św. św. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu dn. 30 sierpnia 1930 r. przeżywszy lat 65.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Wileńskiej 29 do kościoła św. Ducha nastąpi dn. 31 sierpnia o godz. 17-ej. Nabożeństwo żałobne i pogrzeb na cmentarzu Rossa odbędzie się dn. 1 września o godz. 9. O czem zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych pogrążeni w głębokim smutku

Mąż, Syn, Synowa i Wnuk.

Polsko-Francuska Szkoła N. SZEPOWALNIKOWEJ w Wilnie, ul. Trocka 7. 3535—f

Kancelarja czynna codziennie od 11—14 g. prócz świąt i niedziel. Przyjmują się dzieci od 6½ lat. Początek zajęć 3 września.

Francuski Ogródek Dziecięcy N. SZEPOWALNIKOWEJ w Wilnie, ul. Trocka 7.

Przyjmuje się dzieci od 3½ lat. (Prócz francuzki zajmuje się dziećmi polska froeblanka). Początek zajęć 3 września. 3535—f

Roczne Kursa Handlowe M. PRZEWŁOCKIEJ w Wilnie.

Zarząd powyższych Kursów, egzystujących od r. 1919, zawiadamia, iż zapisy na Kursa na rok bieżący przyjmuje sekretarjat Kursów codziennie w godz. 4 — 7 p.p. oprócz świąt w lokalu Szkoły Pisania na Maszynach przy ul. Mickiewicza Nr. 22 m. 5.

Wykłady rozpoczną się we wrześniu w godz. od 6—9 wiecz.

Program obejmuje następujące przedmioty:

BUCHALTERJA { OGÓLNO-HANDLOWA, BANKOWA, PRZEMYSŁOWA.

Arytmetyka handlowa, Korespondencja i Biurowość, Nauka o Handlu, Stenografja.

Nauka pisania na maszynach oraz języki: Angielski, Francuski i Niemiecki.

Założone 1921 r. **Koncesjonowane przez Kuratorjum O. S. W. KURSY KOEDUK. IM. KS. PIOTRA SKARGI** Założone 1921 r.

Wilno, ul. Mickiewicza 22, b. Gimn. E. Dzięcielskiej

przyjmują wpisy na kurs II (kl. IV—V)
" " III (kl. V—VI)
" " IV (kl. VI—VII) — s7
" " V (kl. VII—VIII)
oraz do rocznej klasy VIII-ej.

Program gimn. państw. Typ matem.-przyrod. i hum. Na kursach wykładają nauczyciele gimn. państw. i pryw. Nauka rozpocznie się 1 września.

Koncesjonowane przez Kuratorjum O. S. W. KOEDUKACYJNE KURSY WIECZOROWE

(z programem gimnazjum Państwowych)

im. „KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ"

pod protektoratem Pols. Mac. Szkolnej w Wilnie.

Od dnia 17-go Sierpnia przyjmują zapisy na rok szkolny 1930/31 do wszystkich klas gimnazjum, typy humanistyczny i matemat. — przyrodniczy, — system półroczny.

Zakres: Duża matura, mała matura, szkoła powszechna.

Odczyty — Lekarz szkolny — Zbiorowe wycieczki.

Nauka rozpocznie się dnia 2-go Września,

Sekretarjat Kursów czynny od godz. 16 — 19 ppoł. prócz niedziel i świąt ul. Biskupia 12—6. 3437—s1

RESTAURACJA POLONJA Mickiewicza Nr. 11. Telef. 5-93 **OD JUTRA**

Otwarcie Sezonu Jesiennego PRZEBOJOWYM PROGRAMEM KABARETOWYM

Z udziałem: Hiszpanki primabaleriny **Almaviry,** duetu **Hor-Mill,** tancerki **Bogdanowej** oraz znanego już z występów w Wilnie piosenkarza **STEFANA LUBICKIEGO.**

Roczne żeńskie kursa stenografji S. Pietraszkiewiczówny

Zapisy przyjmuje kancelarja Liceum Handlowego codziennie od godz. 10—12-ej (Wilno, ul. Żeligowskiego 1—2).

Nauka na każdym kursie trwa 5 miesięcy.

Abiturjentki szkół, gdzie stenografja jest wykładana, mogą być przyjęte na kurs II-gi. 2—f

JÓZEF KŁODECKI

ZAMKOWA Nr. 17 (obok kościoła Sw. Jana) TELEFON 928

Poleca po cenach bezwzględnie niskich

FIRANKI, OBRUSY, KOŁDRY watowe i pluszowe, PODUSZKI, płótna bieliźniane, bieliznę damską, męską i galanterję, WEŁNY na suknie, płaszcze i materjały na ubrania męskie. JEDWABIE, CHODNIKI, DYWANY.

Wielki wybór wszelkich towarów.

Uwaga! Dla młodzieży szkolnej materjały na mundurki i fartuszki.

LETNISKO-LANDWARÓW

Przy samej stacji kolejowej sprzedają się parcele pod wille dla osób lub stowarzyszeń pragnących mieć letniska lub stałe mieszkania w bliskości Wilna w uroczej, suchej i zdrowotnej miejscowości przy lesie i jeziorze.—Oświetlenie elektryczne. — Na miejscu kościół, poczta, telegraf, telefon, apteka, komunikacja kolejowa i autobusowa (co godzinę) z Wilnem.—Ceny od 60 gr. do 1 zł. za m.², warunki spłaty dogodne, nawet miesięczne. — Zwracać się do zarządu majątku Landwarów lub do Pierwszej Spółki Parcelacyjnej **w Wilnie Mickiewicza 4.** 381—3 o

Restauracja „EUROPA" Wilno, Dominikańska 1.

Kabaret Dancing towarzyski

Od 1-go września i CODZIENNIE będą się odbywały występy pierwszorzędnego baletu rewjowego

„TURANDOT" pod kierownictwem baletmistrza ZDZISŁAWA KOTOWSKIEGO.

TAŃCE akrobatyczne — klasyczne — fantazje — ekscentryczne — Komiczne — Śpiewno-taneczne.

ATRAKCJA Fenomen małpiej inteligencji Małpka „AJSZA" wystąpi w marszu „Fianentiner" jako „Girls".

Początek koncertu o g. 10 w. — Początek występów o g. 11 w.

Książki szkolne, mapy, atlasy i t. p. kupuj stale w Księgarni św. Wojciecha przy ul. Dominikańskiej 4 w Wilnie. Pójdź i Ty do tej księgarni otrzymasz tam spis podręczników wymaganych w Twej Szkole i wszystkie książki.

Czas odnowić prenumeratę na m. wrzesień

Pl. Orzeszkowej 3 **„Bibljoteka Nowości"** Dzieła klasyczne Ostatnie nowości (polskie i obce) Wypożycza i kupuje Czynna od 11 do 18. —f Abonament 2 złot. Kaucja 5 zł.

Popierajcie Polską Macierz Szkolną.

ROZWIĄZANIE IZB USTAWODAWCZYCH.

Sejm i Senat w dniu wczorajszym zostały rozwiązane. Prezydent Rzeczypospolitej skorzystał z przysługującego mu na mocy Konstytucji uprawnienia i na wniosek Rady Ministrów rozwiązał izby ustawodawcze, wyznaczając nowe wybory do Sejmu na 16 listopada, do Senatu na 23 listopada.

W dekrecie p. Prezydenta podane są motywy tego zarządzenia. Za najważniejszą sprawę uznano konieczność naprawy ustawy konstytucyjnej.

Ponieważ obecny Sejm — według słów dekretu p. Prezydenta — nie jest zdolny do dokonania tej naprawy, postanowiono go rozwiązać i rozpisać wybory do nowych izb ustawodawczych.

Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej — nie wchodząc w jego motywy—uważamy za słuszne i celowe. Naszem zdaniem, należało to uczynić już znacznie dawniej. W społeczeństwie i w jego przedstawicielstwie, izbach ustawodawczych, oddawna utarło się przekonanie, iż stan obecny jest nie do utrzymania na dalszą metę. Rząd, który nietylko nie miał większości w Sejmie, potrzebnej do jego utrzymania, zgodnie z brzmieniem i duchem Konstytucji, ale przeciwnie miał wyraźną większość przeciwko sobie, z drugiej zaś strony Sejm, dający przy każdej okazji wyraz niezadowolenia z panującego systemu rządzenia i dążący do jego obalenia—to było widowisko jedyne w swoim rodzaju nawet w dzisiejszych przełomowych czasach powojennych. I dlatego zarówno w kołach opozycji parlamentarnej, jak i w prasie od wielu miesięcy rozlegało się żądanie, aby wreszcie skończyć z tym nienormalnym i niemoralnym stanem rzeczy.

Legalnie były dwie drogi wyjścia: winien był albo ustąpić rząd pomajowy ze swojemi metodami i praktykami, albo należało w drodze rozwiązania Sejmu i Senatu odwołać się do opinji narodu. Jedna z tych dwóch dróg została wreszcie obrana i dlatego decyzję w tej sprawie uważamy za pomyślną.

Zawód spotkał tych, którzy oczekiwali wraz z objęciem formalnem przez p. Piłsudskiego kierownictwa Rządu jakichś zamachów, naprzykład w drodze narzucenia państwu nowej Konstytucji z pogwałceniem istniejącego prawa. Wypowiadaliśmy już w „Dzienniku" przekonanie, iż nie potrzeba obawiać się czegoś podobnego. Ani stan wewnętrzny państwa, ani nastroje społeczeństwa wobec będącego dziś u władzy obozu, ani wreszcie położenie w dziedzinie spraw zewnętrznych, nie pozwalały, jak również nie mogły zachęcać kogokolwiek do podobnych karkołomnych eksperymentów.

Z motywów dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej wynika, iż naprawa ustroju siłą rzeczy będzie zadaniem przyszłych ciał ustawodawczych, które wyjdą z listopadowych wyborów. Sanacja, która w poprzednich wyborach wysuwała też między innemi hasło zmian w ustawie konstytucyjnej, ponosi winę tego, że naprawa ta będzie teraz znacznie trudniejszą. Rozwiązany wczoraj Sejm miał specjalne uprawnienie w sprawie uchwalania zmian w Konstytucji. Według ustępu 3 art. 125 ustawy konstytucyjnej: „drugi z rzędu na zasadzie tej Konstytucji wybrany Sejm może dokonać rewizji ustawy konstytucyjnej własną uchwałą, powziętą większością 3/5 głosujących, przy obecności conajmniej połowy ustawowej liczby posłów". Dokonanie rewizji, bądź wprowadzenie zmian w Konstytucji, według ustępu 1 tegoż artykułu 125 będzie mogło być dokonane już tylko większością 2/3 głosów i przytem przez Sejm i Senat. Potrzeba więc będzie więcej znacznie głosów dla tej większości, niż to było w Sejmie rozwiązanym i uchwała musi być przeprowadzona w obydwu ciałach ustawodawczych. Droga znacznie dłuższa i trudniejsza. To też, jeśli chodzi o tę kwestję przy ocenie zarządzenia o rozwiązaniu izb, trzeba z całym naciskiem podkreślić, że rząd zaniedbał jednej doniosłej sprawy. Należało w drodze ustawodawczej przelać uprawnienia odchodzącego Sejmu na Sejm nowy, który ma przyjść. Nie uczyniono tego, jak zresztą nie uczyniono wielu innych rzeczy niezbędnych.

Nie poruszamy narazie sprawy przyszłych wyborów. Chcemy tylko wyrazić nadzieję, że staną się one punktem przełomowym dla istniejącego obecnie stanu rzeczy w Polsce. To, co było przed dwoma i pół laty, w poprzednich wyborach, nie powtórzy się zapewne. Doświadczenie, zdobyte wówczas przez społeczeństwo, oraz gorzka nauka, płynąca z tych niefortunnych wyborów i ich następstw, przyczynią się niewątpliwie w znacznej mierze do wyników nowej decyzji społeczeństwa. Sanacja wchodzi w szranki wyborcze z ustaloną opinją i żadne naciski, żadne wpływy, żadne gwałty nie zdołają zmienić wyroku nad nią.

Orędzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie rozwiązania Sejmu i Senatu.

Po dojrzałym namyśle stwierdzam, że najważniejszą rzeczą do pracy wszystkich obywateli Polski jest naprawa zasadniczych praw, rządzących Rzecząpospolitą, gdyż stanowi ona podstawę dla wszystkich praw, istniejących w państwie. Naprawa jest konieczna, gdyż niestety dotąd uniknąć nie można chaosu prawnego, istniejącego w Rzeczypospolitej. Gdy przekonałem się, że naprawy tej, pomimo moich usiłowań, dokonać nie potrafię za pomocą istniejącego obecnie Sejmu Rzeczypospolitej, zdecydowałem rozwiązać istniejący Sejm i Senat.

Wobec tego, na podstawie art. 26 ust. 2 i 3 Konstytucji, rozwiązuję, na wniosek Rady Ministrów, Sejm i Senat z dniem 30 sierpnia 1930 roku, oznaczając termin wyborów do Sejmu na dzień 16 listopada 1930 roku, zaś termin wyborów do Senatu—na dzień 23 listopada 1930 roku.

Warszawa, dnia 29 sierpnia 1930 r.

Prezydent Rzeczypospolitej (—) IGNACY MOŚCICKI

Prezes Rady Ministrów (—) JÓZEF PIŁSUDSKI.

Rozwiązanie Sejmu i Senatu przyjęto zupełnie spokojnie.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. O godz. 10-ej, jak zapowiedzieliśmy w numerze wczorajszym, na piątkowem posiedzeniu Rady Ministrów i następnie na konferencji Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z p. Premjerem Piłsudskim, zapadła decyzja rozwiązania Sejmu i Senatu.

W nocy rozesłano władzom kolejowym instrukcje, że o godz. 8-ej rano przestają obowiązywać przywileje poselskie, dotyczące wolnej jazdy i nietykalności poselskiej.

O godz. 10-ej rano por. Szczeniawski przywiózł sekretarzowi Sejmu i do kancelarji Senatu list od premjera, wraz z orędziem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

W kołach politycznych zarządzenie Pana Prezydenta przyjęto z zupełnym spokojem.

„Gazeta Warszawska" w dodatku nadzwyczajnym pisała:

„Stronnictwo Narodowe oddawna stało na stanowisku, że najlepszem rozwiązaniem sytuacji jest rozwiązanie Sejmu i wybory, oczywiście wybory „czyste".

Posłów w ciągu dnia było bardzo mało. Zaledwie kilku posłów z B. B. przybyło po djety.

Stanowisko Centrolewu.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W najbliższych dniach odbędzie się posiedzenie Centrolewu, na którem zapadnie decyzja co do taktyki wyborczej i co do utworzenia bloku wyborczego.

Klub „Wyzwolenie" ogłosił rezolucję wyrażającą zadowolenie z rozwiązania parlamentu i żądającą przeprowadzenia wyborów czystych, bez nadużyć wyborczych.

Żadne względy nie skłonią nigdy niezależnych stronnictw do zaniechania walki z dyktaturą i do zrzeczenia się kontroli parlamentu nad wydatkami czynionemi przez rząd.

Ostatnia rezolucja dotyczy napadu na posła Dąbskiego.

Dalsze zarządzenia Rządu.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. O godz. 4 z polecenia ministra poczt i telegrafów zostały wyłączone wszystkie telefony sejmowe.

Późnym wieczorem wydany został „Dziennik Ustaw" zawierający **zarządzenia Pana Prezydenta o nowych wyborach i kalendarzyk wyborczy.**

Echa bestjalskiego napadu na p. Jana Dąbskiego.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. **Stan zdrowia prezesa klubu Stronnictwa Chłopskiego p. Dąbskiego pogorszył się.** Lekarze zalecili mu spokój. W ciągu dnia była u niego specjalna wojskowa komisja śledcza, która przeprowadziła badanie. Dwóch lekarzy wojskowych dokonało oględzin.

Aresztowanie głównego sztabu Ukraińskiej Organizacji Wojskowej.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W piątek wieczorem i w ciągu soboty dokonano licznych rewizji we Lwowie, Stanisławowie, Kołuszu i innych miastach. **Ujęto główny sztab Ukraińskiej Organizacji Wojskowej.** Aresztowano kilkadziesiąt osób. **Znaleziono między innemi 34 klg. dynamitu niefabrykowanego w Polsce.** Akcja dalsza w toku.

Ukraińska akcja terorystyczna.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W nocy na sobotę podpalono folwark ks. Sapieżyny pod Lwowem. Pożar powstał w kilku punktach pałacu. Gdy ludzie z akcji ratunkowej odeszli grupa sabotażowa podpaliła folwark ponownie.

Czerwony kogut w Małopolsce wschodniej

LWÓW. (Pat). — Nocy wczorajszej nieznani sprawcy podpalili 4 sterty pszenicy na polach Henryka Górskiego w Bakowszach, powiat Bóbrka. Spłonęło około 800 kop pszenicy wartości 29 tys. zł. Sprawcy zbiegli.

LWÓW. (Pat). W nocy z 28 na 29 sierpnia nieznani sprawcy podpalili na polach spadkobierców Dawida Kuflera w Hrusiatycach, powiat Bóbrka, sterty ze zbożem. Spłonęły sterty owsa i gryki wartości przeszło 4 tys. zł.

Nominacja wojewody lwowskiego

WARSZAWA. (Pat). Na wniosek ministra spraw wewnętrznych gen. Sławoj-Składkowskiego Rada Ministrów postanowiła przedstawić do podpisu Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nominację dr. Bronisława Nakoniecznikoff-Klukowskiego, dotychczasowego wojewody w Stanisławowie, na wojewodę we Lwowie. Prasa dowiaduje się, że urząd wojewódzki w Stanisławowie, obejmie w charakterze kierownika województwa p. Zygmunt Jagodziński, były starosta w Łunińcu.

Zarządzenie władzy przeciwko terorystycznej akcji ukraińców.

LWÓW. (Pat.). Bawiacy we Lwowie naczelnik wydziału narodowościowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Suchenek przyjął w sobotę w południe przedstawicieli prasy lwowskiej, którym udzielił informacyj o zarządzeniach władz przeciwko rozwijającej się w ostatnim czasie akcji terorystycznej i sabotażowej w Małopolsce Wschodniej. Naczelnik Suchenek oświadczył, że cele tej roboty są dostatecznie znane, a tembardziej, gdy weźmie się pod uwagę zbliżającą się sesję Rady Ligi Narodów oraz sesję kongresu mniejszościowego. Władze, które od początku dokładnie orjentowały się w akcji, postanowiły położyć ostatecznie kres tej zbrodniczej robocie. Cały sztab Ukraińskiej Organizacji Wojskowej jest już w rękach policji. Do tej chwili aresztowano 20 osób. Przy okazji dokonanych aresztowań i rewizyj natrafiono na dalsze ślady nietylko na terenie województwa lwowskiego i innych województw Małopolski Wschodniej, ale również na teren województw zachodnich. Dalsza akcja jest w pełnym toku. Natrafiono na ślady dalszych planowanych zamachów sabotażowych. W końcu p. naczelnik Suchenek oświadczył, że rząd zdawał sobie dokładnie sprawę z sytuacji i dlatego z polecenia prezesa Rady Ministrów Marszałka Piłsudskiego przybyli do Lwowa p. wiceminister spraw wewnętrznych Pieracki oraz naczelnik Suchenek. Tu obaj odbyli konferencję z p. p. wojewodami. W końcu nacz. Suchenek zaznaczył, że tutejsze władze administracyjne i policja działały bardzo sprawnie.

Hindenburg za rewizją granic wschodnich.

PARYŻ. (Pat). „Echo de Paris" ogłasza dnia 30 b. m. oświadczenie pewnego dygnitarza zagranicznego, pozostającego w bezpośrednich stosunkach z otoczeniem Hindenburga. Dygnitarz ów oświadczył, że sympatje Hindenburga są po stronie nacjonalistów, że jednak stoi on zdala od Hugenberga. Prezydent nie lubi socjalistów, a wszystkie jego wysiłki zmierzają ku stworzeniu republiki, opartej na autorytecie. Hindenburg uważa likwidację następstw wojny na Zachodzie za ukończoną. Sądzi jednak, że ciężary, jakiemi jest dotknięta Nadrenja, winny zniknąć, zaś zagłębie Saary winno powrócić na łono Rzeszy. Wzrok swój zwraca prezydent głównie ku Wschodowi. Nienawidzi on Polaków i uważa, że rewizja granic wschodnich winna nastąpić nawet za cenę konfliktu, o ile nie będzie można jej przeprowadzić inną drogą. Hindenburg jest zdecydowanym zwolennikiem Anschlussu. Co się tyczy Włoch, to jest on wobec nich usposobiony nieufnie. Do Sowietów czuje prezydent instynktowną niechęć, jednakże dopóki nie zostanie przeprowadzona rewizja granic wschodnich, mogą zajść okoliczności, w których — zdaniem jego — poparcie armji czerwonej będzie nie do pogardzenia. Sympatje marszałka — jak zaznacza dalej informator — idą ku Anglji, przyczem sądzi on, że może liczyć na jej poparcie w przyszłem uregulowaniu zagadnienia granic wschodnich.

Konszachty niemiecko-sowieckie.

BERLIN. (Pat). „Acht Uhr Abendblatt" ogłasza sensacyjne rewelacje o przybyciu przed kilku dniami do miejscowości kąpielowej Kissingen pewnego oficera wyższej szarży armji sowieckiej, który zamieszkał w jednym z hoteli tamtejszych pod przybranem nazwiskiem. W kołach berlińskich znane jest właściwe nazwisko tego oficera. W czasie swego pobytu w Kissingen odbył on szereg poufnych narad z wybitnemi osobistościami niemieckiemi, m. in. z gen. von Seecktem, kandydatem czołowym niemieckiej partji ludowej. W związku z temi naradami właśnie, pozostać ma ogłoszony manifest wyborczy niemieckiej partji komunistycznej, wysuwający hasło wojny odwetowej. „Acht Uhr Abentblatt" zapewnia, że źródło, z którego wiadomość ta pochodzi, jest zupełnie miarodajne. Dziennik domaga się zajęcia stanowiska ze strony niemieckich kół miarodajnych, podkreślając, że opinja publiczna nie zadowolni się formalnem dementi.

LONDYN. (Pat). Prasa angielska uderza na alarm z powodu rewelacyj o współpracy wojskowej niemiecko sowieckiej. Organ rządu Labour Party „Daily Herald" ostro krytykuje Niemcy i Sowiety, nazywając współpracę tę najbardziej ponurą intrygą niemiecką od czasu powstania republiki, przypominając współpracę wojskową niemiecko-sowiecką, dotyczącą również fabrykacji gazów trujących i cytując niedawną wizytę gen. Hammersteina w Moskwie. Dziennik nawołuje Ligę Narodów do rozpatrzenia tej sprawy w związku z akcją rozbrojenia i bezpieczeństwa.

Krestinskij odwołany z Berlina.

BERLIN. (Pat). — „Deutsche Allgemeine Ztg." donosi, że ambasador sowiecki w Berlinie Krestinskij nieodwołalnie opuści stanowisko swoje, wyjeżdżając w dniu 6 września do Moskwy. Przed wyjazdem Krestinskij złoży prezydentowi Hindenburgowi listy odwołujące. Kwestja następcy Krestinskiego rozważana będzie dopiero w połowie września. Równocześnie z Krestinskim opuszcza Berlin szef biura prasowego ambasady sowieckiej Stern.

Z Litwy.

Rozwiązanie sejmu kłajpedzkiego.

PARYZ. (Pat.). Havas donosi z Kłajpedy, że w następstwie votum nieufności, uchwalonego przez sejm kłajpedzki dla nowego dyrektorjatu, gubernator rozwiązał sejm. Wkrótce nastąpi ogłoszenie terminu wyborów.

WOJSKO DZISIEJSZYCH NIEMIEC.

jako groźba dla pokoju europejskiego.

(Studjum wojskowe francuskie w Mercure de France.)

VI.

Wywiad wojskowy Niemiec.

Gdy się słyszy ustawiczne roszczenia **odwetowe** Niemiec, a z drugiej strony widzi się ich potężne **zbrojenia,** związek jest oczywisty. Ogólnie się mówi, że dążenia zdobywcze Rzeszy zwrócone są ku wschodowi, że tam przygotowuje się burza, która może zmusić Niemcy do chwycenia za broń, że Gdańsk i słynny korytarz polski mają w sobie zarodki zatargów, że Rzesza słusznie troszczy się o zatarg Polsko-Litewski, że wojsko Rzeszy jako posterunek cywilizacji zachodniej może być tamą przeciw bolszewizmowi. A mówi się to wszystko jako argumenty za wzmocnieniem wojskowem Niemiec.

Ale co wskazuje działalność sztabu niemieckiego a w szczególności służby **wywiadowczej** Reichswehry.

W roku 1925 wydatki na służbę wiadomości wojskowych niemieckich wyniosły 28 mil. marek, przyczem wydatki sekcji przebywających na granicach zachodnich Rzeszy stanowiły 7/10, sekcji na szlaku Królewiec—Wrocław—Drezno 2/10, a 1/10 na wydatki różne t. j. płace wyjątkowe. Aż do początku roku 1928 utrzymywała ta służba 1.200 agentów stale osiadłych na obszarze okupacji nadreńskiej, płatnych po 400 marek miesięcznie, nadto zaś wydano tam 2 mil. z tych funduszów jako udział w wydatkach niemieckiej służby kontrszpiegowskiej. Następnie zmieniono system agentów stale osiadłych na agentów wysyłanych. Wskazówki te dowodzą, że Niemcy zajmują się przedewszystkiem **organizacją wojskową Francji i Belgji,** a mniej uwagi zwracają na to, co się dzieje za wschodniemi granicami Rzeszy.

Przedmiotem wywiadu są: 1) badanie organizacji wojsk obcych, ich metod i uzbrojenia, aby stąd wysnuć **nauki pożyteczne** dla organizacji własnej armji, 2) znajomość **zarządzeń** w obcych krajach na wypadek wojny.

Wywiad niemiecki szczegółowo zajmował się wojskiem okupacyjnem i jego planem działania na wypkdek pobudki wojennej. Ale także poza Nadrenją działalność wywiadu **bardzo skrzętnie** starała się zdobyć wiadomości o zamierzonych ustawach francuskich w sprawie obrony narodowej. Jest rzeczą uderzającą, że doktryna wojenna Niemiec zarysowała się wyraźnie dopiero po ujawnieniu się głównych zarysów organizacji wojskowej francuskiej. Teorja uderzenia gwałtownego i masowego w jedno miejsce przeciwstawia się francuskiej linji obrony piechocińskiej na szerokim froncie i mobilizacji z konieczności powolnej. W zakresie techniki wojskowej francuskiej jest rzeczą zdumiewającą, że w Berlinie mają poufne wiadomości wcześniej niż je dostają we Francji osobistości ku temu powołane. Gdy w lecie 1926 francuskie ciężkie samochody „C" miały być wypróbowane w Metzu na poligonie, zostali tam wysłani technicy niemieccy. Agenci niemieccy starali się wydostać w Chatellerault wzór francuskiego nowego karabinu maszynowego przed wprowadzeniem go do wojska, a w Avinion szpiegowano ćwiczenia z nowymi mostami wojskowemi.

Wywiad niemiecki jest **dzisiaj szerszy** we Francji niż w roku 1914. Zajmują się komunistami w wojsku francuskim, stanem wojska w Afryce, ruchem panislamistycznym, manewrami i t. d. Zarazem zajmują się żywo francuskiemi siłami przemysłowemi i gospodarczemi. Kwestjonarjusze szpiegowskie niemieckie, które wpadły w ręce francuskie, zawierają najbardziej drobiazgowe pytania o umieszczeniu poszczególnych urządzeń fabryk, pieców, rezerwuarów wody, tranformatorów, oraz urządzeń na wypadek bombardowania.

Sztab jeneralny niemiecki w sposób najbardziej szczegółowy w kwestjonarjuszach swych zbiera wiadomości o urządzeniach obronnych miejscowości granicznych i w głębi kraju.

Wszystko to wskazuje, że Niemcy myślą także o wojnie przeciw Francji. Ćwiczenie wojskowe w roku 1927 miało za przedmiot inne rozwinięcie operacji wojennych z 15-go października 1918 na Hundingstellung koło Rethel. A dzieje Niemiec uczą, że **szpiegostwo** było zawsze wielkim czynnikiem w **przygotowywaniu** zwycięstw niemieckich.

Jeszcze jedno ostrzeżenie. Gen. Hammerstein.

Nie wolno przejść do porządku dziennego nad wiadomością, która niedawno ukazała się w prasie, o przypuszczalnem objęciu przez gen. Hammersteina stanowiska szefa Reichswehry.

Gen. Hammerstein jest jednym z najwybitniejszych z plejady młodych i szybko awansujących generałów szkoły Seeckta. O ile obecny szef Reichswehry, gen. Haye może być uważany za zwolennika republiki, o tyle objęcie tego stanowiska przez Hammersteina będzie oznaczało niewątpliwie przewagę w wojsku niemieckiem nastrojów monarchistycznych i rewizjonistycznych. Odpowiada to najzupełniej ogólnemu nastawieniu zewnętrznej polityki Niemiec. W zestawieniu zaś z niedawnemi wynurzeniami Treviranusa na temat rewizji granic wschodnich Rzeszy fakt nabiera dla nas wprost rewelacyjnego znaczenia.

Z całym naciskiem podkreślić należy, że gen. Hammerstein jest zwolennikiem najściślejszej współpracy Niemiec i Rosji sowieckiej na polu wojskowem. Latem 1929 roku odbył w towarzystwie szeregu niemieckich oficerów kilkutygodniową podróż po Rosji, zwiedzając ośrodki wojskowe i przemysłowe. Brał również udział w wielkich manewrach sowieckiej armji na Ukrainie.

A więc mamy o jedno ostrzeżenie więcej!

Tem pilniej wzrok nasz musi być zwrócony na Zachód!

Już jutro premjera
przeboju niemego
Arcydzieła Artura Sznitzlera
Panna ELZA
z mistrzynią łez i uśmiechów
ELŻBIETĄ BERGNER
W kinie **«Hollywood».**

Podręczniki Szkolne
do wszystkich Zakładów Naukowych poleca w wielkim wyborze
KSIĘGARNIA
Wacława Mikulskiego
Wilno, Wileńska 25, tel. 664.
Ponadto kupuje, sprzedaje oraz zamienia or-2
Podręczniki używane.

Drobne wiadomości.

Ukarany złodziej.

LWÓW, (Pat.) Z Borysławia donoszą, że onegdaj w nocy notoryczny złodziej Michał Zwarych wspiął się na słup telefoniczny, chcąc dokonać kradzieży drutu miedzianego. Gdy Zwarych dotknął ręką przewodu, został porażony prądem i poniósł śmierć na miejscu. Zwarych kilkakrotnie był karany za kradzież drutów telefonicznych.

Katastrofa lotnicza.

CHICAGO, (Pat.) W dniu wczorajszym 40 tys. widzów zebranych na popisach lotniczych, było świadkami katastrofy lotniczej, której uległ pilot Fernic. były porucznik armji rumuńskiej, który przygotowywał się do lotu z Nowego Yorku do Bukaresztu. Samolot w pewnym momencie zatrzymał się w miejscu, poczem runął na ziemię. Pilot poniósł śmierć. Jest to druga katastrofa lotnicza w ciągu ostatniego tygodnia.

Skandaliczne stosunki w naszem lotnictwie

Już prasa zajęła się tym skandalem, jakim jest kompromitujący nas udział w raidzie Małej Ententy. Rozległy się już wołania pod adresem szefa lotnictwa wojskowego: pułk. Rayski do dymisji!

Plon raidu — jak stwierdza „Gaz. Warsz." jest okropny. ostatnie miejsce dla Polski, jeden lotnik zabity dwa płatowce na ogólną liczbę 6-ciu doszły do celu, jeden strzaskany w drodze, trzy uszkodzone.

Cztery lata temu wiedziano, że lot obecny będzie urządzony przez Polskę. Nie wykorzystano tej okoliczności, aby ułożyć warunki lotu korzystne dla lotników polskich (robią to zawsze gospodarze!). Typ płatowca do tegorocznego raidu (Lublin R VIII) wybrano już trzy lata temu, ale prób potrzebnych na tych płatowcach nie przeprowadzono. Niektórych płatowców nie przejrzano nawet dokładnie przed raidem a jest faktem, że przeciwko naszym lotnikom działała jakaś zbrodnicza ręka. W jednym z płatowców dostarczonych na raid „R VIII" do głównego zbiornika jakiś zbrodniarz włożył parę kilogramów gumy.

Silnik z takim materjałem musiałby w locie stanąć. Nie dość: jakaś zbrodnicza ręka wyrysowała na zbiorniku krzyż z literami „ś. p." Inny z płatowców, przeznaczony na raid, spłonął w czasie lotu, a załoga cudem tylko ocalała. Drugi dwa razy się zapalał, a parokrotnie pękał w nim zbiornik.

Nikt zapewne nie uwierzy, aby takie stosunki możliwe były w lotnictwie. A jednak, choć to straszne, ukrywać tego dłużej nie można!

Dodajmy jeszcze: piloci zagraniczni byli gruntownie przygotowani, odbyli po 70 godzin lotów próbnych na właściwych aparatach, a nasi? Byli tacy, którzy mieli za sobą po... 2 godziny lotu ćwiczebnego.

W tych warunkach na określenie tego, o czem pisaliśmy, istnieje jedno tylko słowo: skandal!

Czytelnia
J. MARKOWSKIEJ — Tatarska 22.
Dzieła Klasyczne. Ostatnie Nowości.
CZYNNA OD 11 — 18. —s0

KRONIKA.

Z miasta.

— **Sprawa sarkofagu W. ks. Witolda.** Specjalna Komisja, badająca projekt umieszczenia sarkofagu w. ks. Witolda w Katedrze, w miejscu za głównym ołtarzem, związanem z legendą o Zniczu, uznając zasadniczo za możliwe umieszczenie w wymienionem miejscu sarkofagu Witolda, przyznał, że projekt szczegółowy urządzenia krypty i sarkofagu nie może być zatwierdzony bez ponownego uzyskania opinji odpowiedniej komisji rzeczoznawców.

— **Dziatwa polska z Łotwy.** T-wo im. A. Mickiewicza opieki kulturalnej nad rodakami na obczyźnie zaopiekowało się, m. in. grupą kilkudziesięciu dzieci polskich z Łotwy, dla których było urządzone letnisko na południu b. Kongresówki. W drodze powrotnej na Łotwę dzieci zwiedzały Warszawę, zaś dnia 29 i 30 b. m. Wilno, pod opieką Wileńskiego Oddziału T-wa A. Mickiewicza. Magistrat udzielił dla tej wycieczki noclegu w schronisku wycieczkowem przy ul. Fabrycznej 34. (I)

Sprawy miejskie.

— **Zgłoszenia przedsiębiorstw przemysłowych.** W Wilnie istnieje cały szereg przedsiębiorstw, które nie dokonały jeszcze obowiązku zgłoszenia w wydziale przemysłowym Magistratu, przewidzianego w ustawie przemysłowej.

Wobec tego, z dniem 1 września wydział przemysłowy Magistratu przystępuje do kontroli wszystkich przedsiębiorstw w Wilnie, przyczem winni niedopełnienia omawianego obowiązku będą surowo karani do 1000 zł. grzywny lub 14 dnia aresztu.

— **Przegląd dorożek samochodowych.** Doroczny przegląd dorożek samochodowych, kursujących na terenie m. Wilna, odbywać się będzie na placu Łukiskim od 6 do 16 września rb. Autodorożki, nie przedstawione do kontroli w powyższych terminach, nie będą miały prawa kursowania po mieście.

— **Ruch budowlany w Wilnie.** W ubiegłym tygodniu, wydział techniczny Magistratu udzielił zezwoleń na budowę 7 domów drewnianych i jednego murowanego. Wszystkie nowe budowle powstają na krańcach miasta. (!)

— **1.000 zł. na prace konserwatorskie.** Magistrat m. Wilna na swem ostatniem posiedzeniu uchwalił wyasygnować ponownie 1000 zł. na prace konserwatorskie na Górze Zamkowej. w

— **Budowa mostu w ogrodzie Bernardyńskim.** W tych dniach zostaną podjęte prace nad ostatecznem zakończeniem budowy mostu w ogrodzie Bernardyńskim. Budowa ta z powodu braku kredytów pewien czas utknęła na martwym punkcie. w

— **Prace kanalizacyjne.** W pierwszych dniach września sekcja techniczna Magistratu m. Wilna przystąpi do połączenia kanałów na rogu ul. Targowej i Beliny. w

— **Zwolnienie eksponatów od podatku.** W myśl uchwały magistratu, wszystkie eksponaty, przywożone na Targi Północne, zostaną zwolnione od podatku od wyładunku towarów. w

Sprawy administracyjne.

— **Przepisy w sprawie koncesji na kina.** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało nowe instrukcje dla wojewodów w sprawie zezwoleń na otwieranie nowych kin, względnie zezwoleń na prowadzenie nadal już istniejących. Istrukcje dotyczą brania pod rozwagę odpowiednich kwalifik. osób, zabiegających o koncesje na kinematografy. Kwalifikacje dotyczą lojalności obywatelskiej, względów moralnych i etyczno - zawodowych. Pouczono podwładne organa, że opinje miarodajne wydaje Związek Polskich Zrzeszeń Teatrów Swietlnych w Warszawie. Opinje te muszą być traktowane jako poufne, wobec czego nie należy na nie się powoływać przy udzielaniu odpowiedzi petentom na ich podania.

Wobec nowego zarządzenia wojewodowie będą się zwracali do wyżej wymienionego Związku przed wydaniem nowego zezwolenia lub przed przedłużeniem dawnego.

Sprawy kolejowe.

— **Nie wolno zapalać świec w pociągach.** Min. komunikacji zaobserwowało, że w pociągach osobowych P. K. P. zdarzają się wypadki przytwierdzania przez pasażerów do ram okiennych lub do stołków w przedziałach palących się świec.

Ponieważ zapalanie świec grozić może niebezpieczeństwem zaprószenia ognia, wydane zostało zarządzenie dla brygad konduktorskich celem niedopuszczania do tego rodzaju wypadków.

Za zapalanie świec nakładane będą 5-złotowe mandaty karne.

Zdaje się jednak, że skuteczniejszym środkiem od kar byłoby poprostu dostateczne oświetlanie wagonów.

Sprawy szkolne.

— **Dyrekcja Koeduk. Humanist. Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego** w Wilnie (b. gimnazjum Winogradowej z prawami) zawiadamia, że egzaminy wstępne do wszystkich klas rozpoczną się dnia 2 września. Podania przyjmuje Sekretarjat (Ostrobramska 27) w godz. 9—13. Opłata od 20 zł. miesięcznie.

Kakao Owsiane Wedla
najzdrowsze dla dzieci.

— **Z konserwatorjum muzycznego.** Zajęcia w konserwatorjum muz. w Wilnie rozpoczną się dnia 3 września. Do stałego personelu nauczycielskiego dyrekcja konserwatorjum pozyskała jeszcze dwie cenne siły pedagogiczne: znanego profesora śpiewu, p. B. Karmiłowa, b. prof. konserwatorjum rumuńskiego, oraz utalentowanego skrzypka — wirtuoza, p. Aleksandra Kontorowicza.

Sekretarjat konserwatorjum (ul. Dominikańska 5) czynny od g. 4—7 po poł.

— **W szkole organistów im. J. Montwiłła,** przy T-wie Muz. „Lutnia", otwiera się 3-ci kurs nauk. Wszelkich informacyj, dotyczących szkoły, udziela kierownik szkoły codziennie (Oranżeryjny 3), oraz sekretarjat T-wa „Lutnia" w poniedziałki i czwartki od godz. 8—9 wieczór (ul. A. Mickiewicza 6).

— **Przedszkole miejskie.** Magistrat miasta Wilna podaje do wiadomości, że od dnia 29.VIII r. b. przyjmują się zapisy dzieci do Przedszkola Miejskiego Nr. 2, ul. Sw. Anny, domu Nr. 2.

Nadmienia się, że został otwarty III-ci oddział, w którym odbywać się będzie nauka według programu roku pierwszego szkoły powszechnej.

— **Kursy Koedukacyjne** z programem gimnazjum państwowych im. **„Komisji Edukacji Narodowej"** pod protektoratem Polskiej Macierzy Szkolnej. Przyjmują wpisy na rok szkolny 1930-31 do wszystkich klas gimnazjum. System półroczny. Przyjęcia odbywają się na podstawie egzaminu wstępnego lub świadectw szkolnych. Kancelarja czynna od 5—7 popoł. prócz niedziel i świąt. Ul. Biskupia 12—6.

— **Kursy im. ks. P. Skargi,** założone w 1921 r., chcąc umożliwić przerosłym wiekiem kontynuowanie nauk, zmieniły system klasowy, otwierając kurs II, odpowiadający kl. 4 i 5, kurs III — odpow. 5 i 6, kurs IV — odpow. 6 i 7, oraz kurs V—odpow. kl. 7 i 8. Nadto prowadzony będzie roczny i półroczny kurs klasy 8. W ten sposób uczeń, który wykaże z końcem r. szk. niedostateczne wiadomości, np. na kursie II powtarza kl. 5, przechodząc na kurs III odpow. kl. 5 i 6, tracąc tylko jedno półrocze. Na kurs II przyjmuje się uczni po ukończ. 3 kl. gimn., lub 7 oddz. szkoły powsz. ewentualnie na podstawie egzaminu. Nauka rozpoczyna się 1 września i trwać będzie do 26 czerwca 1931 r. Lekcje odbywają się w godz. popołudn. Kancelarja kursu przyjmuje wpisy codziennie od g. 16—17, Wilno, Mickiewicza 22 (lokal gimn. E. Dzięcielskiej).

— **Kursy Rysunku i Malarstwa im. Franciszka Smuglewicza Wileńskiego T-wa Artystów-Plastyków.** Wileńskie T-wo Artystów-Plastyków, pragnąc umożliwić młodzieży przygotowanie się do wyższych studjów artystycznych, otwiera w roku bieżącym w specjalnie na ten cel odremontowanym lokalu (Sw. Anny 13) — Kursy Rysunku i Malarstwa im. Franciszka Smuglewicza. Zajęcia będą prowadzone rano i wieczorem.

Wykłady będą prowadzili: art. mal. Br. Jamontt, art. mal. K. Kwiatkowski i art. mal. T. Niesiołowski. Akt pod ogólnem kierownictwem art. mal. profesora Ludwika Sleńdzińskiego. Dyrektorem Kursów z ramienia W. T. A. P. został art. mal. Michał Rouba. Zapisy przyjmuje i informacji udziela Sekretarjat Kursów od dnia 8 września (ul. Sw. Anny 13) codziennie od g. 18—20.

W razie napływu większej ilości podań niż miejsc — Dyrekcja zastrzega sobie prawo przyjęcia drogą konkursu prac.

— **Niebezpieczeństwo kupowania używanych książek.** Zwykle z początkiem roku szk. wzmaga się liczba dzieci w wieku szkolnym, które chorują na szkarlatynę, dyfteryt i tyfus brzuszny. W znacznym stopniu przyczynia się do tego roznoszenie chorób przez kupno starych podręczników szkolnych.

W roku ubiegłym miejskie władze sanitarne w Warszawie wskazywały na niebezpieczeństwo zawlekania choroby przez książki. Szczególnie w książkach oprawionych, klejonych krochmalem, lub klejem z mąki, doskonale rozwijają się kultury zarazków chorobotwórczych.

Grupa lekarzy szkolnych występuje przez minist. oświaty do minist. spraw wewnętrznych, aby wszelkie używane książki przed puszczeniem ich w obieg były poddawane w zakładach sanitarnych suchej dezynfekcji. Książka dezynfekowana powinna otrzymać pieczątkę z wskazaniem daty jej odkażenia.

— **Agitacja komunistyczna za pośrednictwem dzieci.** Organa służby bezpieczeństwa ostatnio zebrały poważny materjał dowodowy wskazujący, iż komuniści dla prowadzenia swej akcji w formie zewnętrznych wystąpień wykorzystują dzieci. Na terenie m. Wilna już zanotowano szereg wypadków, kiedy wyrafinowani komuniści obawiając się sami odpowiedzialności sądowej namawiali nieświadome swego działania jednostki w wieku niżej lat 15 do rozrzucania bibuły komunistycznej, wywieszania sztandarów i t. d. Ta haniebna praca komunistów jest następnie gloryfikowana przez prasę sowiecką oraz w rozmaitych nielegalnych wydawnictwach komunistycznych, które twierdzą, iż dzieci w Polsce popierają akcję komunistyczną. Nie wymaga to żadnych komentarzy. Jednak stwierdzić należy, iż objaw ten jest powodowany w pierwszym rzędzie brakiem nadzoru ze strony rodziców i opiekunów nad młodzieżą. Władze wymiaru sprawiedliwości licząc się z brakiem rozeznania u dzieci nie stosują względem nich żadnych kar. Ten stan rzeczy jeszcze bardziej trafia do przekonania komunistom. Jednak ta swego rodzaju bezkarność nie jest bynajmniej całkowita. Za pozostawione bez dozoru dzieci odpowiadają rodzice, którym te dzieci pod opiekę w myśl artykułu 598 K. P. K. oddają władze sądowe. Obecnie na wokandzie sądów wileńskich znajdzie się cały szereg spraw tych nieopatrznych opiekunów, którzy nie wypełnili przyjętego zobowiązania należytej opieki nad dziećmi. Będą oni odpowiadali z art. 423 K. K. Również należy podnieść przy tej sposobności, iż stwierdzono w kilku wypadkach prowadzenie akcji komunistycznej wśród uczącej się młodzieży, co miało miejsce w prywatnych zakładach naukowych. Tu w pierwszym rzędzie winę ponoszą wychowawcy, którzy nie udzielają młodzieży należytej uwagi. Ten stan rzeczy jak stwierdzono umożliwiał w kilku wypadkach komunistom przemawianie do dzieci w czasie pauz i rozdawanie bibuły komunistycznej. Akcja komunistów wśród dzieci prowadzona jest z dużym nakładem energji a kierowana jest przez wytrawnych komunistów zgrupowanych w wileńskiem okręgowem biurze pionierów Niech powyższe będzie przestrogą dla rodziców i odpowiedzialnych za wychowanie młodzieży, bowiem na karb ich, w wielu wypadkach, spadnie moralna odpowiedzialność za dopuszczenie demoralizacji wśród dzieci.

Z życia prawosławnego.

— **Czy potrzebny jest remont?** Konsystorz prawosławny w Wilnie otrzymał od rządu 5 tys. złotych na przeprowadzenie remontu w konsystorzu. Wydatek ten wydaje się być zbytecznym ponieważ konsystorz mieści się w świeżo odremontowanym domu.

— **Białorusin rektorem seminarjum.** Wskutek zabiegów wszystkich organizacji białoruskich wstępuje rektor prawosławnego seminarjum duchownego w Wilnie duchowny Tuczemskij, którego miejsce objąć ma białorusin.

— **Wyjazd arcybiskupa prawosławnego.** Onegdaj wyjechał do Warszawy arcybiskup Teodozjusz, który będzie pełnić obowiązki metropolity do dnia 20 października.

LE NARCISSE BLEU de Mury
NAJLEPSZE PERFUMY I WODY-KOLOŃSKIE

Z życia stowarzyszeń.

— **Z dniem pierwszym września** Biuro Centralnego Zarządu Polskiej Macierzy Szkolnej Z. W. zostaje przeniesione do lokalu przy ul. Wileńskiej Nr. 23 m. 9.

Kronika policyjna.

— **Pochwycenie złodzieja.** Abrach Szymon (3 Maja 13) zameldował o kradzieży różnej garderoby na sumę 900 zł. Sprawca kradzieży Serafimko zeznał, iż rzeczy te sprzedał paserce Rytel Filomenie właścicielce straganu na rynku Łukiskim.

— **Nieszczęśliwy wypadek.** W tartaku parowym Dubina w Wilejce dostał się pod pas transmisyjny 13 letni Acrem Władysław doznając ciężkich poranień.

— **Napad na kantora synagogi.** Kantor Rubin, zam. w Wilnie przy ul. Ponarskiej 47, zameldował, iż powracając nocą z Nowej Wilejki został napadnięty koło Kuczkuryszek przez 2 nieznanych osobników, którzy zastąpili mu drogę, przyczem jeden z nich grożąc nożem zażądał pieniędzy. Po oświadczeniu Rubina, iż ma tylko 10 zł. skryli się strzeliwszy z rewolweru w powietrze.

Teatr, muzyka i sztuka.

— **Teatr Miejski w „Lutni".** Dziś i jutro ostatnie przedstawienia komedji Z. Kaweckiego „Para nie para".

We wtorek wchodzi na repertuar jedna z najnowszych komedyj Verneuil'la „Moja panna Mama".

Bilety zniżkowe i kredytowane ważne.

— **Teatr Letni w ogrodzie po-Bernardyńskim. Zamknięcie Teatru Letniego.** Dziś — Teatr Letni zamknie swe podwoje. Na pożegnalnem przedstawieniu wieczornem ukażą się dwie wartościowe komedje „Marcowy kawaler" J. Blizińskiego i „Majster i czeladnik" J. Korzeniowskiego.

Występy K. Krukowskiego w „Lutni". Ulubieniec stolicy, niezrównany artysta teatru „Qui pro quo" Kazimierz Krukowski wystąpi na czele warszawskiego zespołu rewjowego dwukrotnie w piątek 5 i sobotę 6 b. m. Pregram nadwyraz barwny, interesujący, zawiera szereg nowości z dziedziny humoru, piosenki i tańca. Bilety już są do nabycia.

— **U progu nowego sezonu.** Trzy zasadnicze wytyczne określać mają bieg życia naszych teatrów w nadchodzącym sezonie. Podniesienie poziomu repertuaru, obniżenie cen biletów zwykłych i ulgowych i wielka ilość stale systematycznie dawnych widowisk scenicznych po najniższych cenach, niższych aniżeli w kinematografie miejskim dla najszerszych mas ludności.

W pierwszym okresie będzie wystawiona „Noc Listopadowa" St. Wyspiańskiego; „Hamlet" Szekspira w opracowaniu tekstowem prof. W. Horzycy i „Ugłaskanie sekutnicy" Szekspira. Prócz tego grana będzie nie wystawiona dotąd w Polsce komedja Shawa w specjalnie dla nas dokonanym przekładzie Florjana Sobieniowskiego i oryginalna, przez Wilnianina napisana komedja z życia współczesnej szkoły polskiej.

Teatr na Pohulance (gruntownie odnowiony i odmalowany wewnątrz) zacznie pracę w sobotę 13 września wystawiając kapitalną komedję Blizińskiego „Rozbitki" z dyr. Zelwerowiczem w roli głównej.

Teatr w „Lutni" (wyposażony zostanie wkrótce w nowe gustowne i wygodne fotele) wystawi w piątek 12 września pogodną polską komedję I. Rączkowskiego „Nad polskiem morzem", która w Poznaniu rywalizowała z powodzeniem z komedją „Maman do wzięcia" Grzymały - Siedleckiego.

Następnie w teatrze na Pohulance dany będzie „Kres wędrówki", głośna sztuka pacyfistyczna Sherriffa, a w „Lutni" nieśmiertelny „pan Jowialski" w nowem opracowaniu scenicznem dyr. Zelwerowicza, w którego dorobku aktorskim rola szambelana uważaną jest za jedną z jego czołowych kreacyj.

POLSKIE RADJO WILNO.

Fala 385 mtr.

Program:

Niedziela, dnia 31 sierpnia 1930 r.

10,15. Transm. nabożeństwa z Poznania.
11.58. Sygnał czasu z Warszawy.
12,05. Gramofon.
13,00. Kom. nut.
13,00. Transm. z Sali Miejskiej. Wiec pod hasłem „Nie damy Pomorza".
17,25. Transm, koncertu popularnego z Warsz.
18.45. Fejjeton humorystyczny art. dram. Wacława Malinowskiego.
19,05. „Wiadomości przyjemne i pożyteczne" z Warsz.
19,25. Recital śpiewaczy Bogny Milskiej - Schechtlowej.
20,05. „Tkactwo w Polsce" — odczyt wygł. p. H. Bodzińska - Trzebińska.
20,30. Koncert (Transm. z Ogrodu Bernardyńskiego w Wilnie.
22,00. Muzyka taneczna.

Poniedziałek, dn. 1 września 1930 r.

11,58. Sygnał czasu.
12,05. Gramofon.
13,00. Komunikat meteorologiczny.
15,50. Odczyt turystyczno - krajoznawczy „Warszawa jej zabytki i rozwój".
17,20. Kom. sportowy.
17,35. „Baśnie litewskie i łotewskie" część III-cia, odczyt wygł. Wanda Dobaczewska.
18,00. Transm. z Warsz. Koncert muzyki lekkiej.
19,00. Opowiadania dla dzieci.
19,25. Audycja melorecytacyjna. Utwory Konopnickiej, wyb. Zbigniew Smiałowski, art. dram. Przy fort. Eug. Dziewulski.
20,00. Koncert i muz. taneczna.
Uwagę: W godz. 22,00—22,00: Transmisja z Genewy z posiedzenia Rady Ligi Narodów. Przemówienia min. Augusta Zalewskiego.

Życie gospodarcze.

Zwyżka ceny na węgiel.

Kopalnie zagłębia górnośląskiego i dąbrowskiego postanowiły z dniem 1 września b. r. znieść całkowicie rabaty, udzielane hurtownikom. Równa się to odpowiedniej zwyżce ceny węgla w sprzedaży detalicznej, która to cena podwyższona zostanie o 10 proc. dotychczasowego poziomu. Jest rzeczą charakterystyczną, że wszelkie podwyżki ceny węgla stosowane są z reguły prawie z początkiem każdorazowego sezonu zimowego, gdy ludność uzupełnia zimowy zapas opału. Podrożenie tak ważnego artykułu, nie pozostanie niewątpliwie bez wpływu na poziom cen całego szeregu innych artykułów.

Z kraju.

Ostrzeżenie.

Piszą do nas ze Słonimia:

Klasicki Roman, ostatnio organista parafjalnego kościoła w Słonimiu, ma sprawę karną za kradzież.

Odpisy fałszywego świadectwa Wyższej Szkoły Muzycznej im. Fr. Chopina w Warszawie, jak również wszelkie inne odpisy świadectw Klasickiego, poświadczone przezemnie podpisem i pieczęcią kościelną unieważniam.

Inne pisma proszę o przedruk.

X. Ign. Rosołowski,
kanonik.

Odkopanie cmentarza wojennego.

Robotnicy, zatrudnieni na robotach szosowych między Niemenczynem a Bujwidzami, onegdaj na głębokości półtora metra, natrafili na wielką ilość kości ludzkich. Badania, przeprowadzone natychmiast, wyjaśniły, że wnioskując i z innych rzeczy, znalezionych przy kościach, jest to wielka bratnia mogiła z czasów walk polsko-bolszewickich. w

Postrzelenie przez nieostrożność.

Onegdaj w m-ku Przełaje, gm. Orańskiej, niejaki Staszkiewicz skonstruował własnego wynalazku pistolet. Próbując go w obecności sąsiadów, Staszkiewicz nagle wystrzelił ze swej broni i ciężko znanił Wincentego Szamulewicza, którego w stanie groźnym odwieziono do pobliskiego szpitala. w

Uporczywe zaparcie stolca, katary grubej kiszki, zastój w kiszkach, wzdęcie, bóle w bokach, przechodzą przy używaniu rano i wieczór po szklaneczce naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"**, — żądać w aptekach. —0o

Z ostatniej chwili.

Upały i burze w Anglji.

LONDYN. (Pat). W piątek wkrótce po północy zerwała się nad Londynem gwałtowna burza. Podczas uszkodzenia przez piorun aparatu radjotelegraficznego na samolocie pasażerskim, kursującym pomiędzy Brukselą a Londynem, pilot stracił orjentację, zawrócił na wybrzeże i dopiero nad ranem wyruszył w dalszą drogę, przybywając do Croydon o godz. 6.40. Pomimo burzy temperatura pozostaje nadal niemal tropikalna.

NADESŁANE.

DO ZARZĄDU KURSÓW MATURYCZNYCH „WIEDZA"
w Krakowie,
ul. Studencka 14. I. p.

Z miłą chęcią i radością komunikuję, iż dnia 30. V. 1930 r. złożyłam uzupełniający egzamin dojrzałości semin., oraz składam serdeczne podziękowanie za przysyłane materjały naukowe i podręczniki, z których do egzaminu przygotowywałam się z pomyślnym dla siebie rezultatem.

Markowska Irena.
Szczucin koło Tarnowa.

Japoński Proszek
KATOL
jest najlepszym środkiem jakie dotychczas egzystują na rynkach bo KATOL nietylko tępi muchy i pchły, lecz zabija **„Pluskwy"**, prusaki i karaluchy
Żądać KATOL w żółtem opakowaniu w składach aptecznych i aptekach.

Pianina i Fortepiany światowej sławy Pleyel, Bechstein etc., takoż Arnold Fibiger, Kerntopf i Syn, A. Drygas **uznane rzeczywiście za najlepsze w kraju** przez najwybitniejszych fachowców **na Pow. Wystawie, w r. 1929.**
—1 o
K. DĄBROWSKA, Wilno, ul. Niemiecka 3, m 6.
Ceny fabryczne. — Sprzedaż i wynajęcie.

2 umeblowane pokoje
pod biuro z oddzielnem wejściem obok Sądu
do wynajęcia Jak. Jesińskiego № 4, m. 5.

Meble STYLOWE i nowoczesne
w wielkim wyborze polecają **B-cia OLKIN.**
Wilno, ulica Niemiecka 3, telefon 362.
Nadeszło dużo nowości!

Pokój do wynajęcia dla samotnej lub samotnego z niekrępującem wejściem można z utrzymaniem. Chocimska 6, m, 5. 313—s1

KUPNO-SPRZEDAŻ

Do sprzedania na przedmieściu Popławy dom drewniany z zabudowaniami gospodarskiemi, nadającemi się na garaż, z ogrodem. O warunkach dowiedzieć się: Zawalna 16, sklep „Zbyt". 570-5f

Od 1-go września poleca nowy transport jesiennych i zimowych kapeluszy Firma „Marja" Gdańska 6. 555—2

Pianina najsłynniejszej wszechświatowej firmy „Erard", oraz Bettinga i K. A. Fibigera, uznane za najlepsze w kraju, sprzedaję na dogodnych warunkach i odnajmuję. Kijowska 4, Abelow. f

Białe lilje, tulipany, narcyzy pełne i krzewy do sprzedania za pół ceny. Legjonów 41—4. 614-0f

TANIE MEBLE
Polska pracowaia koszykarska poleca: meble salonowe: trzcinowe, wiklinowe, miękkie twarde, dziecinne mebelki, lampy etc., oraz reperacje. Wykonanie solidne.
W. SŁONICZ
W. Pohulanka 5.
624-0f

MASZYNA krawiecka do sprzedania. Nowogródzka 23—4 616-2f

Strzelba 16 kal. nieużywana, amatorska, okazyjnie do sprzedania. Bakszta 14, m. 3. 515—f

Samochód, wykładany skórą w b. dobrym stanie na nowych oponach, sprzedam tanio. Ofiarna 4 m. 5, tel. 15-08. 0—f

Ładne letnisko do sprzedania w Czarnym Borze. Dowiedzieć się: Antokolska 16, m. 1. 610-1f

NAUKA

Kursy kroju,
szycia, robót ręcznych i modelowania
S. Stefanowiczówny
Wielka 56 m. 3
Przyjmują zapisy uczenic codziennie. Dla przyjezdnych pomieszczenie zapewnione. 424—2

KURSY KROJU i SZYCIA M. Raczkiewiczówny w Wilnie. Zapisy przyjmuje się codziennie oprócz świąt od 10 do 4 pp. przy ul. Zamkowej 18 m. 19. 474—1

Sprawy majątkowe

Folwark 150 ha w powiecie Święciańskim do sprzedania wraz z kompletnemi budynkami, inwentarzem i posiewami. Cena 8 000 dolarów. Szczegóły u właściciela. Podbrodzie ul. Bandurskiego 26, Łaganowski. 592-2

Gotówkę i wszelkie oszczędności w różnych walutach lokujemy bezpłatnie pod pierwszorzędne hipoteki miejskie i wiejskie przy dobrem oprocentowaniu. Ajencja „Polkres" Wilno, ul. Królewska 3, tel. 17-80. 597-1

Do sprzedania dom z ogrodem 120 sążni kw. ziemi na Sołtaniszkach Sokoła 12. 546-s1

2 SOLIDNE DOMY drewniane o 6 mieszkaniach z pięknym, dużym ogrodem owocowym placu 1.000 sążni kw. sprzedamy za 6.000 dolarów.
Dom H.-K. „Zachęta" Mickiewicza 1, tel. 9-05

Oszczędności
swoje złote i dolary ulokuj na 11 proc. rocznie. Gotówka twoja jest zabezpieczona złotem, srebrem i drogiemi kamieniami. **Lombard** Plac Katedralny, Biskupia 12. Wydaje pożyczki pod zastaw: złota, srebra, brylantów, futer, mebli, planin, samochodów i wszelkich towarów. 476—s2

Do sprzedania lub dzierżawy folwark maj. Markucie Wilno od zaraz. Zgłoszenia do właścicielki maj. Markucie na miejscu. 512—1

RÓŻNE

WAŻNE
dla zastępców. Poszukujemy zastępców losowych do ratalnej sprzedaży najnowszej 3 proc. pożyczki budowlanej. Płacimy najwyższą prowizję. Ręczymy za 1500 zł. miesięcznej prowizji. Zawodowym zastępcom i subzastępcom dajemy patent i koszta podróży. Po okresie próbnym stabilizacja Początkujących dokładnie pouczamy naszym najnowszym systemem. Listy: Lwowskie Towarzystwo Kredytowe, Lwów, Legjonów 33. —0

Obiady domowe cena 1,30 gr. ul. J. Jasińskiego Nr. 4a, m. 6. —1

LETNISKA.

LETNISKA całodzienne utrzyman. na wrzesień w mająt. Anielin. Miejscowość ładna, sucha, las, rzeka. Stac. kol. i pocz. Gudogaje Zapolska, 547—s2

Letnisko z utrzymaniem cena przystępna, na wrzesień pokoje wolne. Informacje Piłsudskiego 2—22, g. 9 — 12 i 3—5. 561—1o

Dzielni czeladnicy.

Murarz: — Franek widzisz tam na przeciwko muchę na murze?

— Nie, Felek, nic nie widzę.

— Ja też nie. Róbmy fajrant, już ciemno.

MIEJSKI KINEMATOGRAF
Sala Miejska, ul. Ostrobramska 5.

Od dnia 30 sierpnia do dnia 2 września 1930 roku włącznie będą wyświetlane filmy: **«Walka o Złoty Róg»** Największe arcydzieło filmowe wszystkich czasów na tle przepotężnych szczytów alpejskich. — Dramat życiowy. Aktów 12. — W rolach głównych: **Luis Trenker, Marcella Albani, Piotr Voss i Paweł Graetz.** — Nad program: **„Korzystajcie z okazji"**. Komedja w 3 aktach. Kasa czynna od g. 5 m. 30. Początek seansów od g. 6. — Następny program: **„SIMBA"**.

PIERWSZY DŹWIĘKOWY KINO-TEATR **«HELIOS»** ulica Wileńska 38, tel. 926.

Jutro premiera! — Od godz. 4.15 do 6-ej ceny: **Balkon 60 gr. — Parter 1 zł.** — Przeboj Dźwiękowy, Arcydzieło o najaktualniejszym temacie **Dzieje Małżeńskie.** Wspaniały, wzruszający dramat miłości z życia współczesn. kobiet „Rozflirtowana mężatka: **Sally Eilers**". Uwodziciel **Norman Kerry**". Panna, poszukująca przygód—**Thelma Todd.** — Rzecz rozgr. się w eleganckim świecie Paryża, wytw. dancingi, orkiestra hawajska. — Nad program: Rewelac. dodatek dźwiękowy i Tygodnik Fil. Ost. seans o godz. 10,15.

PIERWSZY DŹWIĘKOWY KINO-TEATR **«HOLLYWOOD»** MICKIEWICZA № 22

Dziś Epokowy film dźwiękowy z udziałem znakomitego **Ramona Nowarro** i czarującej **Anity Page** w obrazie **Skrzydlata Flota** w filmie tym bierze udział cała eskadra lotnicza U. S. A. pod dowództwem Novarro, który zaimponuje publiczności swoją odwagą w czasie niebezpiecznych manewrów. — Nad program: Dodatek muzyczno-śpiewny. — Ze względu na wysoką wartość artystyczną film dla młodzieży dozwolony. Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 10,30. — Ceny miejsc do g. 7-ej **parter 1 zł., balkon 80 gr.**

UCZELNIE ZGROMADZENIA KUPCÓW M. ST. WARSZAWY

MATURZYŚCI

Do 12 września przyjmujemy zapisy na wieczorny

ROCZNY KURS DLA ABITURJENTÓW (EK)

Program obejmuje księgowość, arytmetykę handlową, korespondencję, geografję gosp., prawo, naukę o handlu, stenografję, pisanie na maszynie, podatki, naukową organizację biurowości, języki obce.

Początek wykładów 15-go września. Warunek przyjęcia — matura. Wymagania znaczne.

Instytut Praktycznej Wiedzy Handlowej im. sen. S. G. BRUNA
Warszawa, ul. Wilcza 41, tel. 442—90, godz. 6—9 wiecz.

27917-1-or

TELEGRAM!

NAJWYŻSZE ODZNACZENIE **GRAND PRIX** AVEC MEDAILLE D'OR
na Międzynarodowej wystawie w Brukseli
uzyskały wyroby fabryki
PRZEMYSŁ GUMOWY **„ARDAL"** Sp. Akc. w Lidzie.
Polecamy: **KALOSZE, ŚNIEGOWCE, OBUWIE GUMOWE.**
TRWAŁE! WYKWINTNE! TANIE!

owady zatruwają zawsze i wszędzie

bronicie się używając albany **FLY-TOX** *żądać wszędzie wystrzegać się naśladownictw*
129

Na sezon jesienny

otrzymaliśmy już w wielkim wyborze

Materjały mundurkowe
Tweedy na kostjumy i suknie
Flanelety w pięknych deseniach
Jedwabie, Georgetty i t. p.

A. Głowiński

or **Wileńska 27.**

LEKARZE

KOBIETA-LEKARZ
Dr. JANINA Piotrowicz-Jurczenkowa
ordyn. Szpitala Sawicz. Choroby skórne i weneryczne kobiece. Zarzecze 5, m. 7 od 4-6 pp.

Dr. K. SOKOŁOWSKI
Chor. skórne i weneryczne. Przyjm. od 9—12 i 5—7. ul. Wileńska 30 m. 14

AKUSZERKI

AKUSZERKA
Marja Laknerowa
Przyjmuje od godz. 9 do 7 w., Kasztanowa 7 m. 5. WZP69

ZDROJOWISKA.

Truskawiec
wrzesień — październik przysłowiowo piękna jesień — idealny wypoczynek i kuracja. Zgłoszenia i informacje Zarząd zdrojowy — Truskawiec. —s2

PRACA

Chcesz otrzymać posadę?
Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne prof. Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42-4. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauk handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 1790—11

Potrzebna od zaraz lub później dzielna **gospodyni** w średnim wieku, biegła w hodowli drobiu i mleczarstwie. Oferty, odpisy świadectw, warunki kierować M. Szołkowska maj. Karweliszki p. Niemenczyn n/Wilją. —2o

Francuski - bony
poszukuję do 2-ch małych chłopców. Kalwaryjska 69, m. 3. Wilno. —0o

Osoba lat 35 pracowita, gospodarna poszukuje posady gospodyni u samotnego pana lub wdowca. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do redakcji „Dzien. Wil." dla p. „Marji". 591—s0

Kucharka wykwalifikowana ze świadectwami do pojedyńczej osoby poszukuje posady. 611—s0

Nauczycielka udziela francuskiego, niemieckiego, angielskiego i muzyki (na fortep.) Oferty do Adm. „Dziennika" sub. M. B. 12—s0

OGRODNIK energiczny, w sile wieku, z małą rodziną, znający przemysłowo - handlowe warzywnictwo i sadownictwo, posiadający chlubne świadectwa, z wieloletnią praktyką potrzebny natychmiast. Pensja, mieszkanie i %. Wytwórnia suszonych owoców i jarzyn K. Sienkiewicza, Wilno, ul. Saska Kępa Nr. 1. 3631—s1

NA SEZON SZKOLNY!!!
CZAPECZKI, BERETY, FARTUSZKI, POŃCZOCHY, TRYKOTY, PANTOFLE GIMNASTYCZNE i t. p.
poleca firma **O. KAUICZ**
UL. ZAMKOWA 8.
Ceny najniższe. 0—z

V-ta KLASA
21-ej LOTERJI PAŃSTWOWEJ
główna wygrana 750.000 zł.
ciągnienie od 9 września do 14 października
ćw. losu 50 zł.
Bilety w kolekturze **K. GORZUCHOWSKIEGO**
Zamkowa 9. 0—z

Firma J. DUBICKA i S-ka (właściciele J. Dubicka i J. Januszewski) w sklepie swoim przy ulicy **Wileńskiej Nr. 33** Posiada znaczny wybór materjałów wełnianych, jedwabnych, bawełnianych, płótna różne, kołdry, kapy, chustki, ręczniki i t. p.
jak zwykle po cenach umiarkowanych.
3612—29—f

NAJLEPSZY WĘGIEL
górnośląski koncernu **„Progress"** oraz **KOKS** wagonowo i od jednej tonny w szczelnie zamkniętych i zaplombowanych wozach dostarcza **Przedsiębiorstwo Handlowo - Przemysłowe M. DEULL** egzystuje od roku 1890. Biuro: Wilno, Jagiellońska 3, tel. 811. Składy: Słowackiego 27, tel. 14—46 —0

PIWO ŻYWIECKIE

ZDRÓJ ŻYWIECKI, MARCOWE, PORTER i „ALE"
ZNAK TOWAROWY
z ARCYKSIĄŻĘCEGO BROWARU w ŻYWCU
DO NABYCIA WSZĘDZIE
REPREZENTACJA: WILNO, ul. ZARZECZNA 19. TEL. 18-62

NAJTAŃSZE I NAJLEPSZE SZCZOTKI I PĘDZLE
tylko w firmie
B. SYMONOWICZ Wilno ul. S-to Jańska Nr 7
vis á vis Uniwersytetu
WYROBY WŁASNE —s1

„DELICE"
FABRYKI
A. PIASECKI
w KRAKOWIE.
Najsmaczniejszy z batonów! Ma kilka smaków i kosztuje niedrogo.
Żądajcie wszędzie. —0o

Mieszkania i pokoje

POKÓJ do wynajęcia z wygodami (elektr., łazienka); może być dla ucz. młodz. z całodz. utrz. Kalwaryjska 11, m. 11; od g. 10—12 i 4—6. 3—gr.

Mieszkanie do wynajęcia 3 pokoje kuchnia i balkon. Konarskiego 24 — 1.

Suterena z 2 pokoi i kuchni oraz salka do wynajęcia. Kasztanowa 5. Dowiedzieć się u dozorcy. 576-1

Przyjmę uczniów na stancję z całkowitem utrzymaniem. Mieszkanie świeżo odremontowane. Wileńska 37 — 51. 590-1

RODZINA nauczycieli szkół średnich przyjmie uczni—ce na mieszkanie z utrzymaniem i pomocą w naukach. Piłsudskiego 18—4. 587-1

PRZYJMĘ 2 uczenice do wspólnego pokoju z utrzymaniem. Wszelkie wygody. Fortepian. Opieka troskliwa. Informacnje w księgarni. Mikulskiego. Wileńska 25. 36-0.

2 lub 3 pokoi z kuchnią poszukuje Związek Spółdzielni Spożywców Polskich Oddział w Wilnie Rossa 3, od 8-4.

Do wynajęcia mieszkanie 4 pokojowe z meblami i telefonem Młynowa 5—4. 626-0

Inteligentna rodzina przyjmie na mieszkanie dziewczynki. Opieka troskliwa zapewniona. Królewska 7 m. 7 Wejście z zauł. Oranżeryjnego. Zgłosz. od 1 g. do 3 g. 625-0

Pokój do wynajęcia. Oglądać od 4 do 6 godz. ul. Dąbrowskiego 10 m. 7. 622-1

Przyjmę dwuch uczniów na mieszkanie i zaułek Portowy d. nr. 4 m. 1. 624-0.

Pokoje umeblowane, suche, ciepłe, ze wszystkiemi wygodami do odnajęcia. Zamkowa 18 m. 13. 619-0

2 uczni przyjmę na stancję z całkowitem utrzymaniem, osobny słoneczny pokój, cena umiarkowana. Kalwaryjska nr. 2 m. 20. 3585-1

POKÓJ z meblami lub bez, elektryczność, używalność kuchni Mickiewicza 41 m. 19. 618-1

Przyjmę ucznia na mieszkanie z całkowitem utrzymaniem, ul. Mała Pohulanka nr. 18 m. 3. 623-0

Pokój z elektrycznością do wynajęcia. Tyzenhauzowska 23—1. 613-0

Mieszkania od zaraz do wynajęcia 3 pokojowe skanalizowane z nowowoczesnemi urządzeniami, suche, ciepłe i słoneczne. Ulica Krakowska nr. 51. Informuje dozorca. 606-0

DO WYNAJĘCIA
pokój umeblowany Mickiewicza 22—58. 3630-0

Pokój z utrzymaniem dla uczniów lub dorosłych Literacki 11—10. 603-0

2 duże frontowe słoneczne **pokoje** ze wszystkiemi wygodami, z używ. telefonu, nadające się również na biuro, od zaraz do wynajęcia. Ul. Jagiellońska 8, m. 16.

Mieszkanie
6 pokojowe ze wszystkiemi wygodami w centrum miasta I piętro Jagiellońska 8, dowiedzieć się u dozorcy. 2

2 lub 3 uczenice znajdą pomieszczenie z wiktem, przy inteligentnej rodzinie; 2 pokoje umeblowane, słoneczne ciepłe z wygodami w śródmieściu. Tamże można korzystać z pianina. Wilno, ul. Mostowa 23, m. 7. —1o

Przyjmuję uczni szkół średnich na mieszkanie, opieka rodzicielska i całkowite utrzymanie dobre i zdrowe. Mickiewicza 46—24. 572—1o

Przyjmę uczni na stancję z całodziennem utrzymaniem. Opieka troskliwa. Mickiewicza 15-24 588—4o

Pokój do wynajęcia z wygodami dla samotnego-ej. Ul. Filipa 4, m. 4. 554—1o

Przyjmę 2 uczni jub 2 uczenice na mieszkanie z pełnem utrzymaniem, Święciańska 21. 589—2o

W nowootworzonym internacie przyjmuję panienki ze średnich zakładów naukowych. Pełne utrzymanie. Opieka zapewniona. Warunki przystępne. Skopówka 9 m. 1, Rymszewiczowa. 423—0o

Przyjmę 2—3 uczni-ce na mieszkanie z całodziennem utrzymaniem. Królewska 5, m. 24. —2o

Przyjmę uczenice-(ów) na mieszkanie z utrzymaniem. Piwna 6, m. 1 —2o

Pokój umeblowany z wygodami do wynajęcia. Objazdowa 6, m. 7, od g. 2 do 6-ej. 564-2o

Niedrogo uczni-ce przyjmę na mieszkanie z dobrem utrzymaniem mała inteligentna rodzina. Krakowska 25, m. 7. —2o

Pokój dla solidnej samotnej osoby Jagiellońska 9—13. —2o

Przyjmę uczniów na mieszkanie z utrzymaniem. Miesięcznie 100 zł. Opieka zapewniona. Korepetycje na miejscu. Nowogródzka 42-2. 517-s1

Odnajmę 2 pokoje razem bez wstępu do kuchni, na parterze ul. św. Filipa 6, m 9, koło kość. św. Jakóba. —1o

INTERNAT T-wa W. O. „Przyszłość" dla uczniów szkół średnich, rozpoczął zapisy nowowstępujących. Ul. Zarzeczna Nr. 5-a m. 2. 548—s8

Pokój z całodziennem utrzymaniem dla ucznia(cy) ze starszych klas ul. Sierakowskiego 25 m. 11 frontowe wejście z Piekielka. 452—1

Przyjmę uczenice na mieszkanie z całem utrzymaniem. Opieka zapewniona. Uniwersytecka 4—6. prof. konserw. Świętorzecka. —5o

Pokoje do wynajęcia duży i mały dla 2—3 i dla 1—2 osób uczących się, z opałem, światłem elektr. i obiadami. Cena od 60 do 70 zł. miesięcznie od osoby. Ulica Zarzeczna 7, m. 6 naprzeciwko „krzyża". 602—1o

Przyjmę uczenice (uczniów) na mieszkanie z całodziennem utrzymaniem. Ul. Garbarska 16, m. 3. 596—3

Uczenice szkół średnich znajdą opiekę i dobre utrzymanie u E. Kozakiewicz, Mostowa 16—43 lub z Orzeszkowej 11—43 d. Łęckiego. 525—s1

Uczni, lub uczenice przyjmę na mieszkanie z utrzymaniem od 80 zł. opieka troskliwa Zarzeczna Nr. 8 m. 1. 516—s3

Pedagog przyjmie ucznia na pełne utrzymanie. Opieka, pomoc. Antokolska d. 25-27 m. 1 559—5o

Na rok szkolny przyjmę 2 uczni-ce na stancję. Opieka troskliwa utrzymanie dobre. Z. Brzostowska Arsenalska 6—1. Dowiedzieć się od 4—6-ej. 562—1

Przyjmę dwuch uczniów z pełnem utrzymaniem, chętniej techników z powodu bliskości Szkoły Technicznej. Dowiedzieć się: Antokolska 8, m. 2 od godz. 2. 553—2o

Przyjmę uczni na mieszkanie z utrzymaniem. Uniwersytecka 9-11 —1o

Chrześcijańska rodzina przyjmie uczenicę lub ucznia na mieszkanie z utrzymaniem. Opieka zapewniona. Wiwulskiego 3—2. 501—s2

Przyjmę dwie uczenice na mieszkanie z dobrem utrzymaniem. Opieka troskliwa. Pomoc w językach obcych Podgórna 8 m. 1 (obok ulicy Sierakowskiego). 503-s1

Ucznia gimn. przyjmie na pełne utrzymanie radca Burhardt, korep. na miejscu ul. Trocka 11, m. 16. 537—1o

PRZYJMĘ uczni na stancję z utrzymaniem, opieką i pomocą w językach. Informacje od 2—4. Zawalna 60—11. 556—5o

Na stancję kilku uczni przyjmie inteligentna rodzina. Opieka troskliwa. Ewentualnie pomoc w naukach Mostowa 29-20 —2o

LOKALE

Odstąpię lokal nadający się na jadłodajnię-piwiarnię Dominikańska 17, m. 8-a. 34S9—1o

Sklep z wielkiem oknem wystawowem **DO WYNAJĘCIA** Wileńska 7, u dozorcy domu. —s0

ZGUBY

Zgubioną kartę poborową wyd. przez komisję poborową Wilno na imię Jana Bobryka zam. Wilno Majowa 58, unieważnia się. —1o

Dnia 22 b. m. sierpnia zgubiono w Wilnie akcje banku dla Handlu i Przemysłu w Warszawie na sumę 4875 złotych Nr. Nr. 101821 — 101860, 77363 — 77370 i 68301 — 68303. Akcje te na giełdzie nie kursują, a przytem są poczynione o nie zastrzeżenia w banku i w sądzie, więc dla znalazcy są bezwartościowe, jednak za zwrotem ich znalazca dostanie wynagrodzenie. Wiłkomierska Nr. 3, m. 26 Józef Swiacki. 586—s0

Największy wybór
FOTO-APARATÓW
NAJSŁYNNIEJSZYCH FIRM

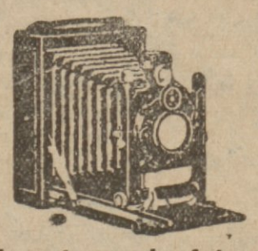

w składzie optycznych, fotograficznych i geodezyjnych artykułów
„OPTYK RUBIN"
WILNO, Dominikańska 17, tel. 10-58.
Najstarsza firma w kraju (egz. od r. 1840) w

OPAŁ
SKŁADNICA PAŃSTWOWA MATERJAŁÓW DRZEWNYCH

przy Dyrekcji Lasów Państwowych w Wilnie, **Wielka 66**, została zaopatrzona w większą ilość suchego pierwszorzędnej jakości drewna opałowego (brzoza, olcha, sosna).

Miara dokładna, układka ścisła. DOSTAWA GWARANTOWANA.

Nabycie **za gotówkę** na składach bezpośrednio w każdej ilości do 30 mp. Zakupy większe oraz **operacje kredytowe** uskutecznia się w lokalu D. L. P., **Wielka 66,** pokój Nr 4, telef. 14—49.

Kredytu udziela się również osobom prywatnym.

Składy: Podgórna Nr 7 i Piłsudskiego 67, czynne od 7 rano do 5 pp.

Kierownik (—) **J. Markowski.** 1485—1—or

NA ROK SZKOLNY

Uczącym się polecam materjały szkolne, rysunkowe i kreślarskie w wielkim wyborze
P. P. Urzędnikom należącym do kół urzędniczych **na Raty.**
Szkołom i sklepom „Bratniej Pomocy" na dogodnych warunkach z odpowiednim **rabatem.**

W. BORKOWSKI
Wilno, Mickiewicza 5 tel. 372. —s1
Filja S-to Jańska tel. 371.

SKŁAD MEBLI SPÓDZIELNI „ZJEDNOCZENI STOLARZE"
w WILNIE UL. TROCKA 6.
Wielki wybór różnych mebli z własnych warsztatów. Komplety jadalne, sypialne, gabinety i t. d. oraz gięte meble.
Przyjmują się obstalunki. —s0

INSTRUKTORKI
DO PROWADZENIA KURSÓW
KROJU, HAFTU i SZYCIA
Na wyjazd potrzebne.
Szczegółowe oferty pod „D. S." do Biura Ogłoszeń S. Jutana, Niemiecka 4, tel. 222. 3629-0f

Na mieszkanie z utrzymaniem w śródmieściu przyjmie inteligentna rodzina 5 uczenic, lub uczni za **niewysoką opłatą.** Odżywianie obfite i zdrowe, opieka troskliwa, oraz pomoc w nauce zapewniona. Łaskawe zgłoszenia: Łukiszki, Ciasna Nr. 22 m. 1, dom w ogródku. 578—0f

STAŁE POSADY
Panowie (panie) **intelig., wyzn. rz.-kat.,** obeznani z jakąkolwiek akwizycją, potrzebni są od zaraz w celu współpracy w Wielkopolskiej Sp. Akc. Zgłosić się z dokumentami w dn. 31 b. m. od 12—14 i 1.IX od 9—10 i 15—16. Garbarska 5/26, prawa oficyna, parter. 0f

Dobór znakomitych maszyn

TRAKTORY „Munktells" do ropy naftowej.
MOTORY „Munktells" do ropy naftowej o sile 7, 10, 12 koni i więcej.
MOTORY amerykańskie naftowe „Massey-Harris" o sile 1½, 2, 3, 4½ i 6 koni mech.
MŁOCARNIE czyszczące motorowe Wichterle i Kovarzik.
BUKOWNIKI tarki do koniczyny patent Rohowskiego.
TRIEURY do zbóż ozimych i jarych Marotta.
GRZECHOTKI (TRESZCZOTKI) i trieury do siemienia lnianego Szultego.
MŁYNY gospodarskie „Svea" i inne.

Poleca:
ZYGMUNT NAGRODZKI
Wilno, Zawalna 11-a. —2—or

KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH
Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie ul. Holendernia 12. Tel. 13—30 (w gmachu warsztatów Państwowej Szkoły Technicznej). Przyjmują się zapisy do grup LVI zawodowej i LVII amatorskiej.—**Początek zajęć dn. 3 września r. b.** Nauka jazdy na 4-ch typach nowoczesnych maszyn. Specjalna sala doświadczalna. Gruntowna praktyka w nowocześnie urządzonych warsztatach reperacyjnych. Nauka jazdy bez ograniczenia godzin. Gwarantuje się ukończenie kursów i złożenie egzaminów bez żadnych dodatkowych opłat. Ułatwia się otrzymanie posady za pośrednictwem kursów. Dla P. P. oficerów i urzędników Państwowych specjalne ulgowe warunki. Zapisy przyjmuje i informacji udziela sekretarjat kursów codziennie w godz. od 10-ej do 18-ej ul. Holendernia 12. Tel. 13—30. —s1

PRACOWNIA KRAWIECKA
W. NAGRODZKIEGO
Została przeniesiona z ul. Wileńskiej 23 na ul. **ZAMKOWĄ 16—1.**
Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materjałów.
Mundurki do wszystkich gimnazjów według nowych przepisów. —s0

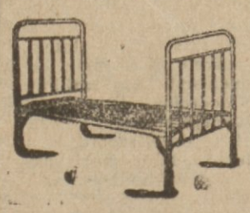

TANIO
wielki wybór poleca skład mebli —0o
B. Łokuciewski
Wileńska 23.

Szkoła «Dziecko Polskie»
przygotow. do gimn. **z przedszkolem** (od 4 lat)
pod kier. STEFANJI SWIDA
ul. Mickiewicza 11—11
(wejście gdzie Kino „Lux").
Kancelarja w godz. 1—2 przyjmuje podania, wpłaty za I-szy kw. od 1—3.IX i prosi omówić i przyszykować wszystko dla dzieci PRZED dniem ich regularnych zajęć 15.IX. 0f

Wydawca: ALEKSANDER ZWIERZYŃSKI. Drukarnia „Dziennika Wileńskiego" ul. Mostowa 1, Redaktor odpowiedzialny: JERZY CIESZEWSKI.